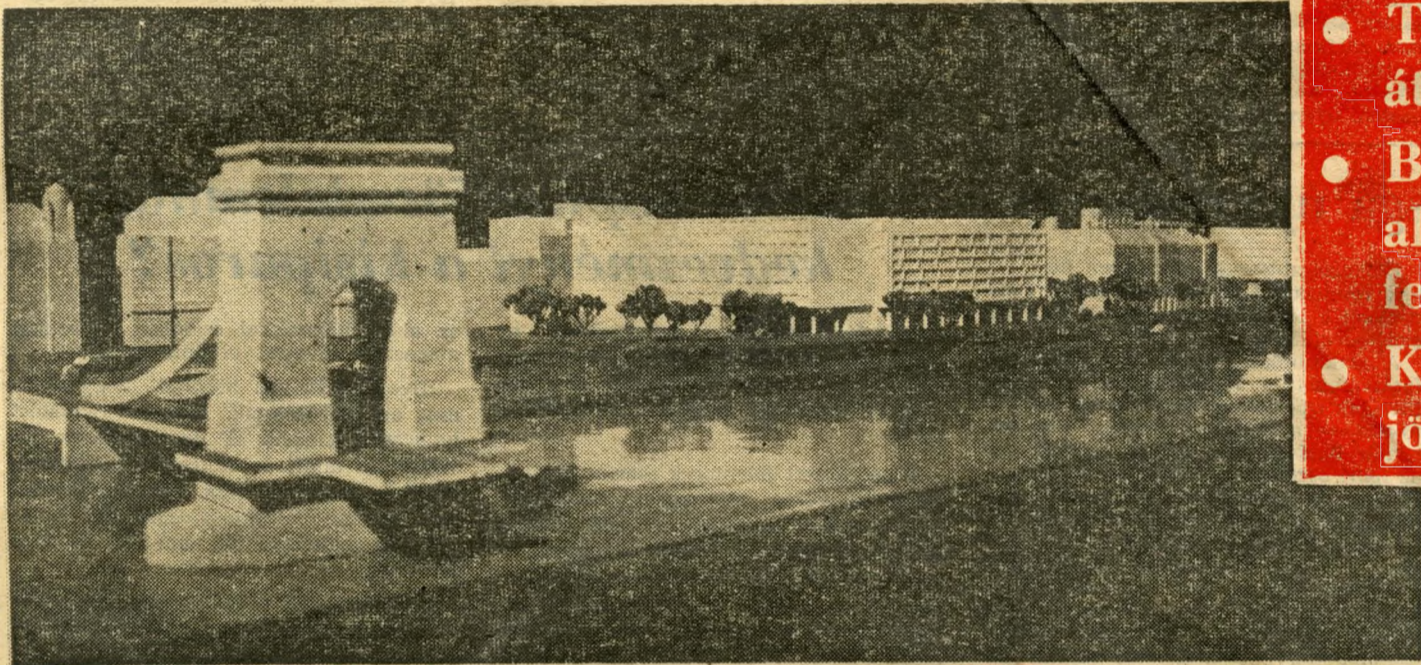

Figyelő

GAZDASÁGPOLITIKAI HETILAP

Az idegenforgalom növelése — elsősorban szállodakérdés

Ilyen lesz a tervek szerint a Duna-parti szállodasor

Az elmúlt, 1958-as esztendő fordulat kezdetét jelenti hazánk idegenforgalmában. Több mint 150 000 külföldi lépte át az ország határát. Kétszerannyi magyar állampolgár utazott külföldre, mint a felszabadulás óta rekordévének számító 1956-ban. Az IBUSZ —, a legnagyobb idegenforgalmi vállalatunk —, tervét túlteljesítette.

Az 1959-es esztendő idegenforgalma a múlt évinél sokkal nagyobbak ígérkeznek. A tavalyi brüsszeli világkiállításon az IBUSZ aranyéremmel kitüntetett pavilonját kétféle nyugati turista kereste fel, s közülük sokan tervbe vették, hogy ellátogatnak hazánkba. Az IBUSZ-hoz küldött értesítések arról tanúskodnak, hogy Angliában, Franciaországban, a Skandináv államokban, az Egyesült Államokban és Dél-Amerikában számos turista máris befizette az IBUSZ-szal szerződést kötött ottani utazási irodákban a magyarországi utazás költségeit. Még gyorsabb ütemben emelkedik a szocialista országokból hozzánk érkezők száma. Ugyanakkor egyre nagyobb számban látogatnak hozzánk külföldiek — kereskedelmi, kulturális és diplomáciai megbízásból. A közeljövőben megnyíló budapesti vásárra számos külföldi cég képviselője és látogatója jelentette be érkezését.

Az idegenforgalom fellendülése népgazdasági szempontból is igen öröndetes jelenség. Tudvalevő, hogy az idegenforgalmi szolgáltatás forintjéért, átlagosan mintegy háromszor annyi devizát kapunk, mint az iparcikkek exportba fektetett forintért.

Az idegenforgalom — mint sok más országban is — népgazdaságunk legkedvezőbb devizaforrása. Az ebből származó devizabevétel még ugyan nem jelentős tétele fizetési mérlegünknek, de az idegenforgalom céltudatos fejlesztésével ez a devizabevétel nagy jelentőségűvé válhat.

A szakemberek véleménye szerint néhány év leforgása alatt idegenforgalmunk devizabevétele az 1958. évinek legalább három-négyszeresére, esetleg tízszeresére is fejleszhető. Figyelembe véve a szocialista országoknak a békés együttélésért folytatott harcát, és az ebből következő, fejlődő kereskedelmi kulturális és diplomáciai kapcsolatokat, a különböző kiállításokat és vásárokat, kongresszusokat, fesztiválokat, nemzetközi sportversenyeket, barátsági napokat, valamint a növekvő

turistaforgalmat, azt mondhatjuk, hogy idegenforgalmunk megsokszorozása elsősorban politikai és gazdasági feladat.

A Figyelő szerkesztősége ankétot rendezett az IBUSZ, a Belkereskedelmi Minisztérium, az Építésiügyi Minisztérium és az Országos Tervhivatal illetékes képviselőinek részvételével, az idegenforgalom továbbfejlesztésének problémáiról. Itt, a többi között kiderült, hogy idegenforgalmunk növekedése már ebben, az 1959-es nyári idényben a szállodai férőhelyek hiánya miatt akadályba ütközik, hogy már május hónapra, így például az ipari vásárra, rendkívül nehéz dolog külföldinek Budapesten szobát kapni. Az idény pedig csak később kezdődik. A jelen helyzetben a szállodaépítés az a láncszem, amelyet megragadva, biztosít-

hatjuk az idegenforgalom további fejlődését.

A helyzet megértéséhez tudni kell, hogy a második világháború lerombolta a dunaparti szállodákat, csak a Duna Szálloda maradt meg. Több kis fővárosi szállodát különböző intézményeknek adtak át. Ugyanakkor talán Budapest az egyetlen főváros Európában — szemben a kisebb háborús károkat szenvedett Moszkvával vagy Szófiával, nem beszélve a nyugati fővárosokról —, ahol a második világháború után nem építettek új szállodát. Így Budapesten a szállodák férőhelye, ma kerekén 40 százaléka az 1939. évinek.

Ha párhuzamba állítjuk az idegenforgalom emelkedését, az IBUSZ-on keresztül, a rendelkezésre álló szállodai kapacitás növekedésével, a következő képet kapjuk:

Idegenforgalom

1957 = 100
1958 = 255
1959 = 409

(tervszám)

Szállodai kapacitás Budapesten

1957 = 100
1958 = 118
1959 = 135

Tegyük hozzá, hogy 1959-ig az idegenek nem vették még igénybe az összes szobát, ez évben azonban már több kellene, mint amennyi van. A két számsorból világos, hogy most — és a jövőben még inkább —, a szállodahiány akadályozza az idegenforgalom növekedését. Az idegenforgalom további fejlődésének biztosítása végett tehát — elsősorban Budapesten —, gyorsan kell helyreállítani a régiókat és új szállodákat kell építeni.

Ezzel mindenki egyetért! — mondják egyes illetékesek. — A Gellért és Royal szállodák újjáépítése folyik, tervbe vettük a Dunaparti szállodasort és a tabáni szálloda és fürdő építését!... Önök nyitott kapukat döngölnék!

Nem, nem döngölnék nyitott kapukat. Az egyetértés ugyanis csak látszólagos. Valójában mély ellentét létezik a szállodaépítés ütemének kérdésében idegenforgalmunk felelős szervei és a szállodaépítést tervező-végrehajtó szervek között. Ez, az ütemre vonatkozó nézeteltérés, tulajdonképpen, az idegenforgalom két különböző értékelését tükrözi.

A Royal és a Gellért Szálló építésében az 1958-as teljesítés és az 1959-es kivitelezési terv, mintegy 40 százalékkal lemaradt az elfogadott előirányzattól. Ha

ilyen ütemben építik a szállodákat tovább — az 1960-as határidő ellenére —, csak 1962-ben, három év múlva készülhetnek el. Új szállodák építésére vonatkozó döntés még nincs. A második ötéves tervben csak egy Dunaparti szálloda építéséről beszélnek. A szállodasor építését a 15 éves tervbe kontemplálják.

Az IBUSZ és a Belkereskedelmi Minisztérium illetékesei a szállodaépítésnek ezt a csigaütemét az idegenforgalom fejlődésének lefékezéseként tekintik. Véleményük szerint a Royal és a Gellért Szálló rekonstrukcióját mindenképpen be kell fejezteni az eredetileg tervezett 1960-as határidőre. És a következő ötéves tervünkben mind a három új Dunaparti szállodát fel kell építeni. Szerintünk is a szállodaépítésnek meg kell előznie az idegenforgalmat.

A lassú ütemű szállodaépítés hívei több évrre hivatkoznak. Az első az, hogy a szállodaépítési beruházások lassan, 16—20 év alatt térülnek meg. S minthogy tőkészegény ország vagyunk, nekünk elsősorban gyorsan, néhány év alatt megtérülő beruházásba kell eszközeinket fektetni. Más szóval: „szállodát építeni nem gazdaságos”.

Ez a megtérülési számítás azonban

- Együttes közgazdasági és műszaki kutatómunkát
- Terv a Hortobágy átalakítására
- Bírósi állásfoglalás albérletek felmondásáról
- Kisiparosok jövedelemadózása

ponatlan. A szobabérek, amelynek alapján a megtérülési számították, az idegenforgalmi bevételnek csak 50 százalékát alkotják. A külföldi itt étkezik, szórakozik és bevásárol is. Azt sem vették számba, hogy forintból építünk és devizaforintban kapjuk a bevételt. Továbbá győzveink devizáért való értékesítése ugyan csak a szállodaépítéstől függ. Az idegenforgalom célját szolgáló szállodaépítés —, amellett, hogy fontos politikai és kulturális feladatot teljesít —, valójában egyike a leggazdaságosabb beruházásoknak.

Nem véletlen az, hogy nemcsak Nyugaton, de a szocialista országokban is a második világháború után nagy szállodákat építettek.

Hallottunk olyan érvet is, hogy a következő években csak a faluban kell építeni, nem pedig idegenforgalmi luxusszállókat. Erre megjegyezhetjük, hogy kormányunknak — nagyon helyesen —, az az álláspontja, hogy a termelőszövetkezeti építkezéseknek nem szabad az öt-éves terv ipari és lakásépítésének rovására történnie.

Hivatkoznak arra is, hogy nálunk egy szálloda tervezéséhez és felépítéséhez 6—7 év szükséges. Ez az érv sem jogos, mert a Szovjetunióban és Nyugaton 200—300 szobás szálloda két év alatt is elkészül. De Magyarországon is most építettek fel két év alatt egy hipermodern 100 szobás üdülőt Parádán. Ha a Lágymányoson, az Üllői út, a Kerepesi út, a Béke út környékén és Zuglóban néhány év alatt, a házak tucatjából álló lakónegyedeket tudunk felépíteni, akkor nem fogadható el az a vélemény, hogy a négy nagy szálló felépítéséhez legalább 15 esztendő kell.

A szállodaépítés üteme a szemlélettől függ. Arra van szükség, hogy a beruházó, tervező és építő szervek az idegenforgalmi rendeltetésű szállodákat gazdaságilag és politikailag fontos, sürgős építkezésnek tekintsék és eszerint kezeljék.

Az idegenforgalom objektív lehetőségeinek teljes kihasználásához, az elmondottakon kívül sokat kell még tennünk: egyszerűsítsük a turistavízumok kiadását, építsünk szállodát a vidéki idegenforgalmi gócekben is — Eger, Balatonfüred stb. —, meg kell határozni és bővíteni az idegenforgalmi beruházások pénzügyi és anyagi alapjait...

Ebből a nem teljes felsorolásból is nyilvánvaló, hogy idegenforgalmunk következő évekre tervezett további gyors fejlődéséhez arra van szükség, hogy az illetékesek már most egy minden részletre kiterjedő idegenforgalmi fejlesztési tervet dolgozzanak ki, és ez a terv váljék kormányhatározattá.

Lovas Márton